

GELİŞME AÇISINDAN KÜLTÜR DEĞİŞİMİ

Dr. Ünsal OSKAY

ÖZET

Bu çalışmada, kültür değişimi sorununun, az gelişmiş ülkelerin gelişmesi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kültür değişimi sorununun gelişme açısından değerlendirmesinde, gelişme halindeki ülkelerin ekonomik ve kültürel yapıları arasındaki ilişki üzerinde durmanın zorunlu olduğu kabul edilmiştir.

Birinci bölümde, kültür kavramına iki farklı açıdan bakılmış ve toplumun ekonomik yapısıyla kültür arasındaki bütünleşmeye işaret edilmiştir.

İkinci bölümde, kültürün belirli bir toplumda insan ihtiyaçlarına çözüm bulma fonksiyonu evrim süreci içinde incelenmiştir. Bu cümleden olarak, belirli bir toplum yapısı içinde, İnsan ile Doğa ve İnsan ile İnsan arasındaki ilişkiler tahlil edilmiş ve bu sosyal ilişkilerin verimliliğini hızlandırmak suretiyle, kültürün «yapay» veya «ikincil çevre» öğeleri yaratma fonksiyonu gösterilmiştir.

Üçüncü bölüm, kültürün unsurları arasındaki tutarlılıkla, belirli bir toplumda fonksiyonel bütünleşmeyi sağlayan kültürel yapı (üst-yapı) ve alt-yapı arasındaki tutarlılığa ayrılmıştır. Aynı bölümde değerler, inançlar ve normların evrimi ile, kurumsallaşmanın yaygınlaşması yorumlanmıştır.

Dördüncü bölümde kültür değişiminin nedenleri üzerinde durulmuştur. Kültür değişiminin nedenlerini değerlendirirken, belirli biçimdeki bir toplumun ilk evrim aşamaları sırasında kültürün, alt-yapının bir ürünü olduğu halde, daha sonraları o toplumdaki alt-yapının bir verimlilik ve süreklilik ögesi haline geldiğine işaret edilmiştir.

Beşinci bölüm, daha önceki bölümlerin verilerine geniş ölçüde dayanmakta ve kültür değişiminin, az gelişmiş ülkelerin geliş-

mesine katkıda bulunacak temel özellikleri üzerinde durmaktadır. Bu cümleden olarak, kültür değişiminin, ancak alt-yapının yetersizliğinin açıkça ortaya çıkmasından sonra bir zorunluluk haline geldiğine işaret edilmiştir.

Son bölümlerde, çalışmanın sonuçları verilmiştir. Şöyle ki : (1) kültürel değişim sorunu bir yapısal değişme sorunu olarak kabul edilmelidir; (2) toplumun ekonomik ve kültürel gelişmesi, aynı gelişme sürecinin iki ayrı yönü olarak kabul edilmelidir; (3) endüstriyel kapitalizm aşamasına henüz gelmemiş ve merkantil kapitalizm ile yarı-feodal tarımsal yapının kalıntılarının etkisi altında olan az-gelişmiş ülkelerin gelişmesine katkıda bulunabilecek bir kültür değişimini gerçekleştirmek için, toplumdaki sosyal sınıflar arasındaki mevcut dengenin, toplumun geleneksel alt-yapısını değiştirmekte yeteneği ve çıkarı olan ve yeni ve ileri bir toplum biçimini; yani, **endüstriyelleşmiş** toplumu kuracak yeni sosyal sınıflar yararına değişmiş olması zorunlu görünmektedir.

CULTURAL CHANGE - FROM THE VIEWPOINT OF DEVELOPMENT

SUMMARY IN ENGLISH

Dr. Ünsal OSKAY

ÖZET

In this study, it was attempted to evaluate the problem of cultural change from the viewpoint of the development of under-developed countries. To evaluate the problem of cultural change from the viewpoint of development, it was deemed necessary to insist on the relation between the economic and cultural structures of the developing countries.

In the first chapter, where the concept of culture was looked upon from two different angles, the integration between the economic structure of the society and culture was pointed out.

In the second chapter, the function of culture to find solution to human needs in any given form of society and the evolution process of culture to perform the above functions were analyzed. In this sense, the relations between Man and Nature, and Man and Man in a given social structure were analyzed, and the function of culture in creating the «artificial» or «secondary environment» by accelerating the efficiency of these social relationships were shown.

The third chapter was devoted to the consistency between the elements of culture and also the consistency between the cultural structure (as a super-structure) and the infra-structure which bring functional integration in a certain society. In the same chapter, the evolution of values, beliefs and norms, and the expansion of institutionalization were interpreted.

The fourth chapter dealt with the reasons of the change of culture. To evaluate the reasons of the change of culture, it was pointed out that culture in the stage of the early evolution of a

certain form of society was a product of infra-structure, but that it later on became an element of efficiency and continuity of the infra-structure of that society.

The fifth chapter depended heavily on the data of the previous chapters, and was devoted to the basic characteristics of cultural change that would contribute to the development of underdeveloped countries. In this sense, it was pointed out that, cultural change became a necessity, only after the deficiency of the infra-structure became explicit.

In the last chapters, the conclusions of the study were given. Mainly: (1) the problem of cultural change ought to be considered as a problem of structural change; (2) economic and cultural development of the society ought to be accepted as two separate aspects of the same process of development; (3) in order to carry out a cultural change that would contribute to the development of the underdeveloped countries which have not arrived at the stage of industrial capitalism, and which are under the influences of mercantile capitalism and the remnants of semi-feudal agricultural structure, it was found necessary to change the existing balance between the social classes on behalf of new social classes which have the capability and the benefit of changing the traditional infra-structure of a given society, and create a new and advanced form of society; that is to say «an industrialized» society.